

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

1 §:n Asema ja toiminta-ajatus

- Yhtenäiset nimikkeet samasta asiasta lakitekstien eri kohdissa.

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

13 §:ssä säädettäisiin varautumisen alueellisen yhteistyön järjestämisestä varautumisen yhteistyöalueilla. Järjestely vastaisi pitkälle nyt vallitsevaa tilannetta ja Lupa- ja valvontaviraston tehtävät aluehallintoviraston tehtäviä. Aluehallintouudistuksen aikataulu huomioiden tämä on perusteltua, mutta alueellisen varautumisen toteutusmallin muutostarpeet on otettava valmisteluun viivytyksettä, koska ehdotettu malli ei vastaa alueiden tarpeisiin esimerkiksi maakunnallisten yhteistyörakenteiden ylläpidon ja läsnäolon; tilannekuvan tuottamisen, ylläpidon ja toimittamisen, eikä elinkeinoelämän näkemysten huomioimisen osalta. Lisäksi nykyisen kaltaisen toimintamallin jatkaminen aiheuttaa päällekkäistä toimintaa Lupa- ja valvontaviraston ja muiden toimijoiden, kuten maakunnallisten valmiusfoorumien välillä.

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

3 §:n 1 momentissa on muun ohella esitetty säädettäväksi elinvoimakeskusten päätoimipaikoista ja toimipaikoista valtioneuvoston asetuksella. Elinvoimakeskusten toimipaikoista säätäminen valtioneuvoston asetuksella on perusteltua, millä viraston alueellista läsnäoloa kaikissa maakunnissa varmistetaan. Sen sijaan elinvoimakeskusten päätoimipaikoista ei tule säätää. Päätoimipaikoista säätämättä jättäminen osoittaisi nykyistäkin tilannetta vastaavaa ajattelua ja toimintatapaa monipaikkaisessa työn tekemisessä. Jättämällä päätoimipaikoista säätämättä ei keskitettäisi johtoa, esihenkilöitä, esikuntatehtäviä eikä pidemmän päälle muutakaan asiantuntemusta muutamaankasvukeskukseen. Sen sijaan tulisi säätää, että elinvoimakeskuksilla on toimipaikat jokaisessa maakunnassa. Pelkkä toimipaikkastatus osoittaisi maakuntien tasapuolisempaa asemaa aluehallinnossa, millä on suuri merkitys keskeisten yhteistyötahojen, erityisesti maakunnan liittojen, kanssa toimittaessa. Lain 3 §:n 1 momentin yksityiskohtaisiin perusteluihin tulisi tehdä vastaavat muutokset eli poistaa päätoimipaikasta säätäminen ja lisätä tekstiin edellä olevia perusteita. Käsitteistö tulisi yhtenäistää lakitekstin mukaiseksi.

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

Luvussa 2.2.1 on kuvattu hallinnon rakenteissa toteutunutta kehitystä. Yhtenä toimivallan määrittäjänä on kuvattu tehtävien säätäminen valtakunnallisesti hoidettaviksi vain yhdelle virastolle. Kaikki keskittämiset eivät kuitenkaan ole valtakunnallisia. Siten kuvaukseen tulisi tähänkin yhteyteen lisätä yhdeksi toimivallan määrittäjäksi tehtävien säätäminen yhtä virastoa laajemmalle, mutta kuitenkin pienemmälle kuin valtakunnalliselle alueelle. ELY-keskusten tehtävistä tällä tavalla keskitetyistä tehtävistä merkittävimpiä ovat neljään ELY-keskukseen keskitetyt EU:n rakennerahastojen välittävän toimielimen tehtävät sekä samoin neljään ELY-keskukseen keskitetyt maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankintatehtävät.

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

Lukua 3.3. sivulla 93 tulisi elinvoimakeskuksia koskevan lain 3 §:n 1 momenttiin esitetyn muutoksen mukaisesti muuttaa siten, että elinvoimakeskuksilla on toimipaikkoja kaikissa maakunnissa ja toimipaikoista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella, mutta elinvoimakeskuksilla ei ole päätoimipaikkoja. Perustelut on esitetty lain kommentoinnin yhteydessä.

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

Luvun 8.2. (Elinvoimakeskukset ja kehittämis- ja hallintokeskus) sivuilta 231 -232 tulisi poistaa kohdat, joissa lakiehdotuksen 3 §:n 1 momenttiin sisältyisi valtuus valtioneuvoston asetuksella säätää päätoimipaikoista ja luettelo päätoimipaikoista. Perustelut on esitetty kyseisen pykälän kommentoinnin yhteydessä.

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

Elinvoimakeskusten toimialueen muodostuessa useammasta maakunnasta, tulisi elinvoimakeskuksen nimen kuvata mahdollisimman hyvin ja tasapuolisesti koko toimialuetta, eikä nimen alkuosa saisi olla vain yhden maakunnan nimi.

Valtioneuvoston asetuksella tulisi säätää vain elinvoimakeskusten toimialueista ja toimipaikoista, ei päätoimipaikoista. Perustelut on esitetty elinvoimakeskuksista annettavan lain 3 §:n 1 momentin kommentoinnin yhteydessä.

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykäläistä

Valtioneuvoston asetuksen 3 - 13 §:ssä säädettävät lukuisat ja erilaiset toimialueet eräissä tehtävissä ja tehtävien keskittämiset aiheuttavat sen, että elinvoimakeskuksista tai ainakaan osasta niistä ei muodostu hallitusohjelman tarkoittamia vahvoja elinvoimakeskuksia. Keskittämiset tekevät aluehallinnon rakenteesta ja palveluista asiakkaille, yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille vaikeasti hahmotettavan. Lisäksi monimutkaiseksi muodostuva rakenne vaikeuttaa elinvoimakeskusten tehokasta ja vaikuttavaa johtamista.

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi voisi mahdollistaa monialaisen, poikkihallinnollisen, alueilla aidosti läsnä olevan ja riittävän toimivaltaisen aluehallinnon. Lisäksi uudistus yhdessä ympäristöllisiä lupamenettelyjä koskevan sääntelyn uudistamisen kanssa voisi edistää lupamenettelyjen sujuvoittamista. Jotta aluehallintouudistukselle asetetut tavoitteet ja toteutuisivat, edellyttäisi se luonnokseen joitakin muutoksia.

Lupa- ja valvontavirastosta annettavan lain 3 §:ssä säädettäisiin varautumisen alueellisen yhteistyön järjestämisestä varautumisen yhteistyöalueilla. Aluehallintouudistuksen aikataulu huomioiden tämä on perusteltua, mutta alueellisen varautumisen toteutusmallin muutostarpeet on otettava valmisteluun viivytyksettä, koska ehdotettu malli ei vastaa alueen toimijoiden tarpeisiin.

Elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta annettavan lain 3 §:n 1 momentissa säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella muun ohella Elinvoimakeskusten päätoimipaikoista ja toimipaikoista. Elinvoimakeskusten toimipaikoista säätäminen on välttämätöntä. Sen sijaan elinvoimakeskusten päätoimipaikoista ei tule säätää. Päätoimipaikoista säätämättä jättäminen osoittaisi nykyistäkin tilannetta vastaavaa ajattelua ja toimintatapaa monipaikkaisessa työn tekemisessä. Jättämällä päätoimipaikoista säätämättä ei keskitettäisi johtoa, esihenkilöitä, esikuntatehtäviä eikä pidemmän päälle muutakaan asiantuntemusta muutamaankasvukeskukseen. Sen sijaan tulisi säätää, että elinvoimakeskuksilla on toimipaikat jokaisessa maakunnassa. Pelkkä toimipaikkastatus osoittaisi maakuntien tasapuolisempaa asemaa aluehallinnossa.

Ympäristötehtävien siirtyminen lähes kokonaisuudessaan Lupa- ja valvontavirastoon eli eri viranomaiselle erilleen elinkeinojen edistämistehtäviä hoitavasta virastosta, voi aiheuttaa tiedonkulun ja muun vuorovaikutuksen vähenemistä ja elinkeinoelämän tilannekuvan ja -ymmärryksen heikkenemistä ympäristöviranomaisessa. Tämä näkökulma olisi perusteltua lisätä yleisperustelujen kohtaan 4.2.3 Vaikutukset yrityksiin.

Elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta annettavan valtioneuvoston asetuksen 1 §:ssä säädettäisiin elinvoimakeskusten nimistä. Elinvoimakeskusten toimialueen muodostuessa useammasta maakunnasta, tulisi elinvoimakeskuksen nimen kuvata mahdollisimman hyvin koko toimialuetta, eikä nimen alkuosaa saisi olla vain yhden maakunnan nimi.

Elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta annettavan valtioneuvoston asetuksen 3 - 13 §:ssä säädettävät lukuisat tehtävien keskittämiset aiheuttavat sen, että elinvoimakeskuksista ei muodostuisi hallitusohjelman tavoittelemia vahvoja elinvoimakeskuksia. Aluehallinnon rakenteesta ja palveluista asiakkaille, yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille muodostuu vaikeasti hahmotettava. Lisäksi monimutkainen rakenne vaikeuttaa elinvoimakeskusten vaikuttavaa johtamista. Mikäli keskittämiset arvioidaan elinvoimakeskuksista annettavan lain 4 §:n 2 momentin mukaisiksi, tulisi toisiinsa tiiviisti liittyvien tehtävien keskittämiset tehdä yhdenmukaisille toimialueille.

